

Roll No.

Total Pages: _ _

Paper ID: RM003

Course Code: CCRM3

**Examination (January - 2024)
Certificate Programme in Rural Management**

Rural Management

Time Allowed: 2 Hours

Max. Marks: 70

Instructions for the Students

1. The question paper shall consist of 70 Multiple Choice questions.
2. All questions are compulsory. Each question carries 1 mark.
3. There will be no negative marking.

<p>Q1 Which of the following is the primary source of Rural financing?</p> <p>a)Funding urban infrastructure projects b) Promoting rural employment c) Supporting agricultural activities in rural areas d) Providing subsidies to farmers</p>	<p>Q2. In which season do farmer often require the rural crop financing the most?</p> <p>a)Winter b) Spring c) Summer d)Monsoon</p>
<p>Q3.What is collateral in case of rural crop financing?</p> <p>a) Interest rate charged on loans b) Security pledged against the loan c) Annual income of the farmer d)Crop yield prediction</p>	<p>Q4. The direct sale of agricultural products to consumers without intermediaries is known as....</p> <p>a) Rural retailing b) Direct marketing c) Rural trading d) Wholesale distribution</p>
<p>Q5.Which factor is important for rural crop marketing?</p> <p>a) Urbanization rate b)Efficient transportation and logistics c) Stock market trends d)Industrial output</p>	<p>Q6. is the example of rural crop marketing.</p> <p>a) Crop rotation techniques b)Drip irrigation systems c) Branding and packaging d) Rural transportation initiatives</p>
<p>Q7. What is the importance of value addition in rural livestock marketing?</p> <p>a) Decreases the overall market value b.)Discourages consumers from purchasing livestock products c)Increases the competitiveness of products and prices d) Reduces the need for quality control</p>	<p>Q8. How does technology play role in rural livestock management?</p> <p>a)By promoting traditional farming methods b)By limiting access to market information c) By enhancing disease monitoring and management d) By discouraging sustainable farming practices</p>
<p>Q9. is a common challenge in rural livestock marketing.</p> <p>a) Excessive demand b)Lack of transportation infrastructure c) Overpricing of livestock products d) Abundant market information</p>	<p>Q10. What is the way to credit benefit to rural livestock farmers?</p> <p>a) Increases dependency on subsidies b) Facilitates investment in improved breeds and technologies c) Encourages unsustainable farming practices d) Discourages long-term planning</p>

<p>Q11. What is the benefit of diversified livestock products in rural area?</p> <p>a) Decreased risk of disease b) more income opportunities c) Enhanced resilience to market fluctuations d) Lower demand for livestock products</p>	<p>Q12. Which of the following is crucial for the success of rural livestock production?</p> <p>a) Overgrazing b) veterinary care c) Sustainable land management d) Minimal market competition</p>
<p>Q13. What is the role of marketing in rural livestock management?</p> <p>a) To reduce the number of livestock b) To improve the health of livestock c) To increase market access and profits d.) All of the above</p>	<p>Q14. Why is gender mainstreaming important in rural development projects?</p> <p>a) Reinforces gender stereotypes b) Limits community diversity c) Addresses gender-based inequalities and promotes inclusivity d) Increases project efficiency</p>
<p>Q15. What is the effect of political instability on rural development projects?</p> <p>a) Accelerates project implementation b) Enhances community collaboration c) Introduces uncertainty and delays d) Ensures long-term project success</p>	<p>Q16. What is the role of cultural sensitivity in the success of rural development projects?</p> <p>a) By promoting a one-size-fits-all approach b) By overlooking local traditions and customs c) By respecting and incorporating local cultural norms d) By discouraging community participation</p>
<p>Q17. What is the effect of poor stakeholder management in rural development projects?</p> <p>a) Increased community trust b) Enhanced project ownership c) Resistance to project implementation d) Streamlined decision-making</p>	<p>Q18. Why is monitoring and evaluation important in rural development projects?</p> <p>a) To increase project costs b) To discourage accountability c) To track progress and identify challenges d) To expedite project completion</p>
<p>Q19. What is the role of capacity building in success of rural development projects?</p> <p>a) Hinders project implementation b) Increases dependency on external support c) Empowers local communities for sustainable development d) Promotes top-down decision-making</p>	<p>Q20. What is the common challenge in planning phase of rural development projects?</p> <p>a) Excessive funding b) Lack of community involvement c) Rapid project execution d) Overemphasis on urban development</p>
<p>Q21. What is the common risk related with financial management in rural development projects?</p> <p>a) Lack of budgetary constraints b) Overreliance on external funding c) Quick disbursement of funds d) Limited use of financial tools</p>	<p>Q22. How does improper infrastructure affect rural development project?</p> <p>a. Speeds down project implementation b. decreases community participation c. Hinders project sustainability and impact d. Demotes equal access to resources</p>
<p>Q23. What is the role of financial dimension in rural development project?</p> <p>a) It determines the cultural context of the project b) It addresses the economic sustainability of the project c.)It focuses on the spatial boundaries of the project d)It dictates the size of the project team</p>	<p>Q24. Which dimension is related with human and institutional capacity required for project implementation?</p> <p>a) Socio-economic dimension b) Temporal dimension c) Stakeholder dimension d) Institutional dimension</p>
<p>Q25. How does the temporal dimension related to</p>	<p>Q26. What is the role of environmental dimension in</p>

<p>project milestone in rural development project?</p> <p>a) It determines the financial allocation for each milestone b) It sets the timeframe for achieving specific project goals and outcomes c) It focuses on the cultural aspects of the project d) It dictates the size of the project team</p>	<p>rural development projects?</p> <p>a) It determines the project's spatial boundaries b) It addresses the ecological impact of the project c) It specifies the temporal duration of the project d) It focuses on the financial sustainability of the project</p>
<p>Q27. How does spatial dimension affect project planning in rural development?</p> <p>a) It determines the financial requirements of the project b) It affects the distribution of project benefits and impacts c) It dictates the duration of the project d) It focuses on the technological aspects of the project</p>	<p>Q28. What is the role of stakeholder dimension in multi- dimensional view of rural development projects?</p> <p>a) The physical characteristics of the project area b) The relationships and interests of individuals and groups involved c) The financial aspects of the project d) The ecological conditions of the project location</p>
<p>Q29. What is the meaning of 'technology transfer'?</p> <p>a) Shifting project responsibility to external agencies b) Sharing knowledge and skills from experts to local communities c) Minimizing the use of modern technologies d) Avoiding the need for pilot projects</p>	<p>Q30. What is the role of Key performance indicators (KPIs) in project evaluation?</p> <p>a) To create confusion among project team members b) To exclude measurable criteria for project success c) To provide a quantitative measure of project performance against objectives d) To minimize the importance of project monitoring</p>
<p>Q31. How does Logical framework approach (LFA) contribute to project evaluation?</p> <p>a) By making the use of a logical framework b. By promoting a organized project structure c) By providing a structured methodology for planning, monitoring, and evaluating projects d. By neglecting the importance of project documentation</p>	<p>Q32. What is the importance of pilot project in assessing technical feasibility?</p> <p>a) It minimizes community involvement b) It allows for testing and refining project technologies and methodologies c) It fast-tracks the implementation of the full-scale project d) It reduces the need for financial planning</p>
<p>Q33. How does topography influence technical feasibility in rural development projects?</p> <p>a) It determines the financial requirements of the project b) It affects the accessibility and layout of project infrastructure c) It dictates the duration of the project d) It focuses on the social aspects of the project</p>	<p>Q34. What does term 'Appropriate technology' refer in the context of technical feasibility?</p> <p>a) Technology that is not suitable for the project b) Technology that is environmentally friendly c) Technology that is cost-prohibitive d) Technology that aligns with local conditions and needs</p>
<p>Q35. What is the significance of pilot project in assessing technical feasibility?</p> <p>a) It minimizes community involvement b) It allows for testing and refining project technologies and methodologies c) It fast-tracks the implementation of the full-scale project d) It reduces the need for financial planning</p>	<p>Q36. Why does thorough understanding of local resources important in assessing technical feasibility?</p> <p>a) To facilitate cultural integration b) To optimize the use of available resources for project implementation c) To minimize community involvement d) To increase dependency on external resources</p>
<p>Q37. What does the term project dimension refer to in rural development project?</p> <p>a) Physical size of the project area</p>	<p>Q38. What is the importance of activity planning and network analysis in rural development project?</p> <p>a) To bypass project milestones</p>

<p>b) The depth of community engagement c) Number of stakeholders involved d) Time duration of the project</p>	<p>b) To increase project complexity c) To optimize resource utilization and project scheduling d) To limit stakeholder involvement</p>
<p>Q39. What is a float in context of network analysis?</p> <p>a) Unused financial resources in the project b) The amount of time an activity can be delayed without delaying the project c) Stakeholder engagement levels d) Parallel activities in the project</p>	<p>Q40. How does ecotourism contribute to natural resource management?</p> <p>a) By promoting unsustainable tourism practices b) By depleting natural habitats c) By generating revenue for conservation and local communities d) By encouraging overconsumption of resources</p>
<p>Q41. What project replaced 'drought area programme'(DPAP) in recent years to address similar objective?</p> <p>a) National Rural Employment Guarantee Scheme (NREGS) b) Pradhan Mantri Krishi Sinchai Yojana (PMKSY) c) Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MGNREGS) d) Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana (PMFBY)</p>	<p>Q42. Which of the following is a component of DPAP that aimed to enhance livelihood opportunities?</p> <p>a) Water-intensive agriculture b) Afforestation c) Urban development d) Rural electrification</p>
<p>Q43. What was the financial assistance pattern for IWDP projects between state and central governments?</p> <p>a) Fully funded by the central government b) Fully funded by the state government c) Shared between the central and state governments d) Funded by international agencies</p>	<p>Q44. What project replaced 'integrated wasteland development programme'(IWDP) in recent years to address similar objective?</p> <p>a) National Rural Employment Guarantee Scheme (NREGS) b) Pradhan Mantri Krishi Sinchai Yojana (PMKSY) c) Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MGNREGS) d) Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana (PMFBY)</p>
<p>Q45. How social forestry does contribute to environmental conservation?</p> <p>a) By prioritizing unsustainable logging practices b) By excluding local communities from conservation efforts c)By promoting sustainable forest management and biodiversity conservation d) By encouraging urbanization within forest areas</p>	<p>Q46. What is the role of agro forestry in social forestry management?</p> <p>a) Exclusively for commercial timber production b) Combining tree planting with agricultural crops for mutual benefits c) Promoting monoculture plantations d) Ignoring the needs of local communities</p>
<p>Q47. What is the key principle of joint forest management?</p> <p>a) Top-down decision-making b) Exclusively government-controlled management c) Collaborative decision-making involving local communities and the forest department d) Centralized authority of non-governmental organizations</p>	<p>Q48. The concept of Joint Forest Management originates in.....</p> <p>a) Brazil b) India c) Canada d) Australia</p>
<p>Q49. What is the potential impact of ICT on rural entrepreneurship?</p> <p>a) By hindering business growth</p>	<p>Q50. What is the purpose of e-Governance in context of rural management?</p> <p>a) To limit citizen engagement in governance</p>

<p>b) By restricting access to market information</p> <p>c) By enabling e-commerce, digital marketing, and financial inclusion for rural businesses</p> <p>d) By discouraging innovation and technology adoption</p>	<p>b) To promote bureaucratic processes</p> <p>c) To enhance transparency, efficiency, and citizen participation through electronic means</p> <p>d) To avoid the use of technology in government services</p>
<p>Q51. What is the importance of participatory GIS in rural development?</p> <p>a) It restricts community involvement in decision-making</p> <p>b) It promotes top-down planning</p> <p>c) It encourages active community participation in mapping and planning processes</p> <p>d) It hinders the integration of local knowledge</p>	<p>Q52. How can remote sensing and GIS assist in social-economical development in rural areas?</p> <p>a) By promoting inequality and exclusion</p> <p>b) By facilitating data-driven decision-making, resource allocation, and monitoring of development projects</p> <p>c) By encouraging community participation</p> <p>d) By focusing only on urban development</p>
<p>Q53. What is the role of remote sensing in water resource management in rural regions?</p> <p>a) By encouraging water wastage</p> <p>b) By providing information on groundwater depletion, watershed delineation, and water quality</p> <p>c) By excluding water bodies from mapping</p> <p>d) By limiting access to water-related data</p>	<p>Q54. How can GIS be applied in infrastructure development in rural areas?</p> <p>a) By increasing the use of digital maps</p> <p>b) By facilitating spatial planning, road network design, and utility mapping</p> <p>c) By promoting structured urban growth</p> <p>d) By approaching the need for digital data</p>
<p>Q55. What is the role of rural electrification in rural infrastructure management?</p> <p>a) To limit access to electricity in rural areas</p> <p>b) To promote traditional energy sources</p> <p>c) To enhance access to modern energy for rural communities</p> <p>d) To focus exclusively on urban energy needs</p>	<p>Q56. is the key component in improved rural infrastructure</p> <p>a) Mobile tower</p> <p>b) railways connectivity</p> <p>c) Village roads</p> <p>d). GT roads</p>
<p>Q57. What is the importance of rural water supply and sanitation in infrastructure management?</p> <p>a) To discourage water scarcity in rural areas</p> <p>b) To access to clean water and sanitation</p> <p>c) To improve public health and hygiene in rural communities</p> <p>d) To prioritize industrial water usage</p>	<p>Q58. How does shelter management contribute to disaster response?</p> <p>a) By promoting homelessness during disasters</p> <p>b) By encouraging the provision of temporary shelters</p> <p>c) By ensuring the safe and organized placement of affected people in shelters</p> <p>d) By prioritizing the construction of permanent housing</p>
<p>Q59. is used for disseminating information to people with low literacy rate.</p> <p>a) Printed brochures</p> <p>b) Television advertisements</p> <p>c) Radio broadcasts</p> <p>d) Online platforms</p>	<p>Q60. What is the purpose of Incidence command system(ICS) in disaster management?</p> <p>a) To reduce chaos and confusion</p> <p>b) To establish a standardized structure for managing incidents</p> <p>c) To provide communication between response agencies</p> <p>d) To delay the deployment of resources</p>
<p>Q61. What is the role of participatory communication in rural management?</p> <p>a) By enhancing community involvement in decision-making</p> <p>b) By promoting top-down communication</p> <p>c) By actively engaging communities in the communication process and development initiatives</p> <p>d) By including local perspectives</p>	<p>Q62. What does the cross media approach refers to in rural development?</p> <p>a) Restricting communication to a single medium</p> <p>b) Utilizing multiple media channels to convey information and messages</p> <p>c) Initiating the role of media in development initiatives</p> <p>d) Exclusively relying on modern media platforms</p>
<p>Q63. What is the role of community engagement in</p>	<p>Q64. What is the role of storytelling in rural</p>

<p>cross- media approach?</p> <p>a) To limit community involvement in communication efforts</p> <p>b) To promote two-way communication</p> <p>c) To actively involve communities in media production, feedback, and dialogue</p> <p>d) To encourage the use of multiple media channels</p>	<p>communication development?</p> <p>a) To enhance the effectiveness of communication efforts</p> <p>b) To promote information</p> <p>c) To engage and connect with audiences on an emotional level</p> <p>d) To include local cultural elements from communication strategies</p>
<p>Q65. is the example of visual aid in rural development.</p> <p>a) Radio broadcast</p> <p>b) Printed brochure</p> <p>c) Community meeting</p> <p>d) Televised documentary</p>	<p>Q66. What is the role of info graphics?</p> <p>a) To promote information overload</p> <p>b) To simplify complex data and present it in a visually engaging format</p> <p>c) To encourage community engagement</p> <p>d) To include certain demographic groups</p>
<p>Q67. How visual aids contributing in behaviour change communication in rural development?</p> <p>a) By promoting misinformation</p> <p>b) By excluding certain demographic groups</p> <p>c) By using compelling visuals to convey desired behaviours and outcomes</p> <p>d) By ignoring the cultural context</p>	<p>Q68. What does IRR indicate in project economic feasibility analysis?</p> <p>a) The rate at which project costs increase</p> <p>b) The project's efficiency in utilizing resources</p> <p>c) The discount rate at which the NPV becomes zero</p> <p>d) The total time required for project completion</p>
<p>Q69. What is the payback period?</p> <p>a) The duration required to recover the initial investment</p> <p>b) The time taken to initiate the project</p> <p>c) The period of maximum profitability</p> <p>d) The total project duration</p>	<p>Q70. What is the role of sensitivity analysis?</p> <p>a) By ignoring external factors</p> <p>b) By assessing the project's vulnerability to changes in key variables</p> <p>c) By limiting the scope of financial analysis</p> <p>d) By prioritizing qualitative factors</p>

**Examination (January - 2024)
Certificate Programme in Rural Management**

Rural Management

Time Allowed: 2 Hours

Max. Marks: 70

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ 70 ਬਹੁ-ਚੋਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।
2. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 1 ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਕੋਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

<p>Q1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿੱਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਹੈ?</p> <p>a) ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ</p> <p>b) ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ</p> <p>d) ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ</p>	<p>Q2. ਕਿਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਪੇਂਡੂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਸਰਦੀਆਂ</p> <p>b) ਬਸੰਤ</p> <p>c) ਗਰਮੀਆਂ</p> <p>d) ਮਾਨਸੂਨ</p>
<p>Q3. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਫਸਲ ਵਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਰ</p> <p>b) ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਚਨਬੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ</p> <p>c) ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ</p> <p>d) ਫਸਲ ਦੇ ਝਾੜ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ</p>	<p>Q4. ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ....</p> <p>a) ਪੇਂਡੂ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾ</p> <p>b) ਸਿੱਧੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ</p> <p>c) ਪੇਂਡੂ ਵਪਾਰ</p> <p>d) ਥੋਕ ਵੰਡ</p>
<p>Q5. ਪੇਂਡੂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ?</p> <p>a) ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦਰ</p> <p>b) ਕੁਸ਼ਲ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਲੋਜਿਸਟਿਕਸ</p> <p>c) ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਰੁਝਾਨ</p> <p>d) ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦਨ</p>	<p>Q6. ਪੇਂਡੂ ਫਸਲ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ.</p> <p>a) ਫਸਲ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕ</p> <p>b) ਤੁਪਕਾ ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ</p> <p>c) ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਅਤੇ ਪੈਕੇਜਿੰਗ</p> <p>d) ਪੇਂਡੂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ</p>
<p>Q7. ਪੇਂਡੂ ਪਸ਼ੂਧਨ ਮੰਡੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਧੇ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?</p> <p>a.) ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ</p> <p>b.) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>c) ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q8. ਪੇਂਡੂ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕਿਵੇਂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਖੇਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>b) ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ</p> <p>c) ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ</p>

d) ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ	d) ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਕੇ
Q9. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਮੰਡੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। a) ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗ b) ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਘਾਟ c) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ d) ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ	Q10. ਪੇਂਡੂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੈ? a) ਸਬਸਿਡੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ b) ਸੁਧਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ c) ਅਸਥਿਰ ਖੇਤੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ d) ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ
Q11. ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ? a) ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਘਟਿਆ ਖਤਰਾ b) ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਸਰੋਤ c) ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਲਈ ਵਧੀ ਹੋਈ ਲਚਕਤਾ d) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਮੰਗ	Q12. ਪੇਂਡੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ? a) ਓਵਰ ਗ੍ਰੇਜ਼ਿੰਗ b) ਵੈਟਰਨਰੀ ਦੇਖਭਾਲ c) ਟਿਕਾਊ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ d) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁਕਾਬਲੇ
Q13. ਪੇਂਡੂ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਮੰਡੀਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ? a) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ b) ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ c) ਮਾਰਕੀਟ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ	Q14. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਉਂ ਹੈ? a) ਲਿੰਗ ਰੂੜੀਵਾਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ b) ਭਾਈਚਾਰਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ c) ਲਿੰਗ-ਆਧਾਰਿਤ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ
Q15. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ? a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ b) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ c) ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ d) ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ	Q16. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ? a) ਇੱਕ-ਅਕਾਰ-ਫਿੱਟ-ਸਾਰੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ b) ਸਥਾਨਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ c) ਸਥਾਨਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ d) ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਕੇ
Q17. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ? a) ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਰੋਸਾ b) ਵਧੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮਾਲਕੀ	Q18. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਉਂ ਹੈ? a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ b) ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨਾ

<p>c) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧ d) ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਿਰਣਾਇਕਤਾ</p>	<p>c) ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ</p>
<p>Q19. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ b) ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ c) ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ d) ਟਾਪ-ਡਾਊਨ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q20. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੁਣੌਤੀ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੰਡਿੰਗ b) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਘਾਟ c) ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ d) ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ</p>
<p>Q21. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਮ ਜੋਖਮ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਬਜਟ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੀ ਘਾਟ b) ਬਾਹਰੀ ਫੰਡਿੰਗ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰਤਾ c) ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਵੰਡ d) ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ</p>	<p>Q22. ਗਲਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ b) ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ c) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ d) ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਬਰਾਬਰ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ</p>
<p>Q23. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ b) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ c) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ d) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਟੀਮ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q24. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਪਹਿਲੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ?</p> <p>a) ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਮਾਪ b) ਅਸਥਾਈ ਆਯਾਮ c) ਸਟੇਕਹੋਲਡਰ ਆਯਾਮ d) ਸੰਸਥਾਗਤ ਮਾਪ</p>
<p>Q25. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਸਥਾਈ ਆਯਾਮ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?</p> <p>a) ਇਹ ਹਰੇਕ ਮੀਲਪੱਥਰ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਵੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ b) ਇਹ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਟੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ c) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ d) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਟੀਮ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q26. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ b) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ c) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ d) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p>
<p>Q27. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਿਕ ਆਯਾਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ b) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ c) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ d) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q28. ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਮਾਪ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ b) ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਹਿੱਤ c) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪਹਿਲੂ d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਥਿਤੀਆਂ</p>

<p>Q29. 'ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ</p> <p>b) ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਆਧੁਨਿਕ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨਾ</p> <p>d) ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਚਣਾ</p>	<p>Q30. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸੂਚਕਾਂ (KPIs) ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ</p> <p>b) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਮਾਪਣਯੋਗ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ</p> <p>c) ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਗਿਣਾਤਮਕ ਮਾਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ</p> <p>d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ</p>
<p>Q31. ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਫਰੇਮਵਰਕ ਪਹੁੰਚ (LFA) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਇੱਕ ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਫਰੇਮਵਰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ</p> <p>b. ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>c) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾਗਤ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ</p> <p>d. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ</p>	<p>Q32. ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?</p> <p>a) ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>b) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ</p> <p>c) ਇਹ ਪੂਰੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>d) ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ</p>
<p>Q33. ਟੈਪੋਗ੍ਰਾਫੀ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>b) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਖਾਕੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>c) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>d) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q34. ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਉਚਿਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?</p> <p>a) ਤਕਨੀਕ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ</p> <p>b) ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ</p> <p>c) ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਜੋ ਲਾਗਤ-ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਹੈ</p> <p>d) ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ</p>
<p>Q35. ਪਾਇਲਟ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ?</p> <p>a) ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>b) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ</p> <p>c) ਇਹ ਪੂਰੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>d) ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q36. ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਕਿਉਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ?</p> <p>a) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ</p> <p>b) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ</p> <p>c) ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ</p> <p>d) ਬਾਹਰੀ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ</p>
<p>Q37. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮਾਪ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਆਕਾਰ</p> <p>b) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ</p> <p>c) ਸ਼ਾਮਲ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ</p>	<p>Q38. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੀਲਪੱਥਰ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ</p> <p>b) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ</p> <p>c) ਸਰੋਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਮਾਂ-ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ</p>

<p>d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ</p>	<p>ਲਈ d) ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ</p>
<p>Q39. ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਲੋਟ ਕੀ ਹੈ? a) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤ b) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ c) ਸਟੇਕਹੋਲਡਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪੱਧਰ ਡੀ d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ</p>	<p>Q40. ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ? a) ਅਸਥਿਰ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ b) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ c) ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ d) ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਪਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p>
<p>Q41. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ 'ਸੋਕਾ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' (DPAP) ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ? a) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਯੋਜਨਾ (NREGS) b) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸਿੰਚਾਈ ਯੋਜਨਾ (PMKSY) c) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਯੋਜਨਾ (MGNREGS) d) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਫਸਲ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ (PMFBY)</p>	<p>Q42. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ DPAP ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ? a) ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੀਬਰ ਖੇਤੀ b) ਜੰਗਲਾਤ c) ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ d) ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਨ</p>
<p>Q43. ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ IWDP ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਕੀ ਸੀ? a) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ b) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ c) ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ d) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ</p>	<p>Q44. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 'ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਵੇਸਟ ਲੈਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' (IWDP) ਨੂੰ ਕਿਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਬਦਲਿਆ ਹੈ? a) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੇਂਡੂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਯੋਜਨਾ (NREGS) b) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਸਿੰਚਾਈ ਯੋਜਨਾ (PMKSY) c) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਾਰੰਟੀ ਯੋਜਨਾ (MGNREGS) d) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਫਸਲ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ (PMFBY)</p>
<p>Q45. ਸਮਾਜਿਕ ਜੰਗਲਾਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ? a) ਅਸਥਿਰ ਲੈਗਿੰਗ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ b) ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਕੇ c) ਟਿਕਾਊ ਜੰਗਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਜੈਵ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ d) ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p>	<p>Q46. ਸਮਾਜਿਕ ਜੰਗਲਾਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਐਗਰੋ ਫੋਰੈਸਟਰੀ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ? a) ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ b) ਆਪਸੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ c) ਮੈਨੋਕਲਚਰ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ d) ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ</p>
<p>Q47. ਸਾਂਝੇ ਜੰਗਲਾਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ? a) ਟਾਪ-ਡਾਊਨ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਾ b) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ c) ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ</p>	<p>Q48. ਸੰਯੁਕਤ ਜੰਗਲਾਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ a) ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ b) ਭਾਰਤ c) ਕੈਨੇਡਾ</p>

<p>ਵਾਲੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ</p> <p>d) ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀ</p>	<p>d) ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ</p>
<p>Q49. ਦਿਹਾਤੀ ਉੱਦਮਤਾ 'ਤੇ ICT ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਕੇ</p> <p>b) ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ</p> <p>c) ਪੇਂਡੂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਲਈ ਈ-ਕਾਮਰਸ, ਡਿਜੀਟਲ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾ ਕੇ</p> <p>d) ਨਵੀਨਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਕੇ</p>	<p>Q50. ਪੇਂਡੂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ</p> <p>b) ਨੈਕਰਸ਼ਾਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ</p> <p>d) ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ</p>
<p>Q51. ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ GIS ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?</p> <p>a) ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>b) ਇਹ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>c) ਇਹ ਮੈਪਿੰਗ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>d) ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ</p>	<p>Q52. ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਜੀਆਈਐਸ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?</p> <p>a) ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>b) ਡਾਟਾ-ਅਧਾਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ, ਸਰੋਤ ਵੰਡ, ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ</p> <p>c) ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>d) ਸਿਰਫ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ</p>
<p>Q53. ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਰਿਮੋਟ ਸੈਂਸਿੰਗ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>b) ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ, ਵਾਟਰਸ਼ੈੱਡ ਰੇਖਾਨੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ</p> <p>c) ਮੈਪਿੰਗ ਤੋਂ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ</p> <p>d) ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡੇਟਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ</p>	<p>Q54. ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ GIS ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਡਿਜੀਟਲ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ</p> <p>b) ਸਥਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਸੜਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਮੈਪਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਕੇ</p> <p>c) ਢਾਂਚਾਗਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>d) ਡਿਜੀਟਲ ਡੇਟਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ</p>
<p>Q55. ਪੇਂਡੂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ</p> <p>b) ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਊਰਜਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ</p> <p>d) ਸ਼ਹਿਰੀ ਊਰਜਾ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ</p>	<p>Q56. ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਪੇਂਡੂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹੈ</p> <p>a) ਮੋਬਾਈਲ ਟਾਵਰ</p> <p>b) ਰੇਲਵੇ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ</p> <p>c) ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ</p> <p>d). ਜੀ.ਟੀ</p>
<p>Q57. ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?</p>	<p>Q58. ਆਸਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ?</p>

<p>a) ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ</p> <p>b) ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ</p> <p>d) ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ</p>	<p>a) ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬੇਘਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>b) ਅਸਥਾਈ ਸੈਲਟਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>c) ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ</p> <p>d) ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ</p>
<p>Q59. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।</p> <p>a) ਛਪਿਆ ਬਰੋਸ਼ਰ</p> <p>b) ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ</p> <p>c) ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰਸਾਰਣ</p> <p>d) ਐਨਲਾਈਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮ</p>	<p>Q60. ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਇਨਸੀਡੈਂਸ ਕਮਾਂਡ ਸਿਸਟਮ (ICS) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ</p> <p>b) ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਢਾਂਚਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ</p> <p>d) ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ</p>
<p>ਸਵਾਲ 61. ਪੇਂਡੂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ</p> <p>b) ਟਾਪ-ਡਾਊਨ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>c) ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ</p> <p>d) ਸਥਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ</p>	<p>Q62. ਕਰਾਸ ਮੀਡੀਆ ਪਹੁੰਚ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਧਿਅਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ</p> <p>b) ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਵਿਕਾਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨਾ</p> <p>d) ਆਧੁਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ</p>
<p>Q63. ਕਰਾਸ-ਮੀਡੀਆ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ</p> <p>b) ਦੇ-ਪੱਖੀ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਮੀਡੀਆ ਉਤਪਾਦਨ, ਫੀਡਬੈਕ, ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ</p> <p>d) ਮਲਟੀਪਲ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ</p>	<p>8 4. ਪੇਂਡੂ ਸੰਚਾਰ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ?</p> <p>a) ਸੰਚਾਰ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ</p> <p>b) ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਅਤੇ ਜੁੜਨਾ</p> <p>d) ਸੰਚਾਰ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ</p>
<p>Q65. ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।</p> <p>a) ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰਸਾਰਣ</p> <p>b) ਛਪਿਆ ਬਰੋਸ਼ਰ</p> <p>c) ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੀਟਿੰਗ</p> <p>d) ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ</p>	<p>Q66. ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਰਾਫਿਕਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਜਾਣਕਾਰੀ ਓਵਰਲੋਡ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ</p> <p>b) ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁਝੇਵੇਂ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ</p> <p>c) ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ</p> <p>d) ਕੁਝ ਜਨਸੰਖਿਆ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ</p>
<p>Q67. ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਏਡਸ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਹਨ?</p>	<p>Q68. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਹਾਰਕਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ IRR ਕੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?</p>

<p>a) ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ</p> <p>b) ਕੁਝ ਜਨਸੰਖਿਆ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ</p> <p>c) ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਜ਼ੁਅਲਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ</p> <p>d) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ</p>	<p>a) ਉਹ ਦਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧਦੀ ਹੈ</p> <p>b) ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ</p> <p>c) ਛੂਟ ਦੀ ਦਰ ਜਿਸ 'ਤੇ NPV ਜ਼ੀਰੋ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ</p> <p>d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੁੱਲ ਸਮਾਂ</p>
<p>Q69. ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ</p> <p>b) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਸਮਾਂ ਸੀ</p> <p>c) ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਮਿਆਦ</p> <p>d) ਕੁੱਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ</p>	<p>Q70. ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੈ?</p> <p>a) ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ</p> <p>b) ਮੁੱਖ ਵੇਰੀਏਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ</p> <p>c) ਵਿੱਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ</p> <p>d) ਗੁਣਾਤਮਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ</p>